

בס"ד, אור ליום ג' פרשת תולדות, ליל ראש חודש כסליו תשפ"א

תשובות הגר"ח (כת"י)

תולדות

ש. תולדות כ"ו ב'.²¹ פריש"י וז"ל, אל תרד מצרימה שאתה עולה תמימה ואין חוצה לארץ כדאי הוא לך עכ"ל, לכאור' צ"ב מדפרש"י לעיל כ"ה כ"ו וז"ל בן ששים שנה כו' ושפחה לא רצה לישא לפי שנתקדש בהר המוריה להיות עולה תמימה עכ"ל דמאי שנא דהתם לא רצה לישא שפחה לפי שנתקדש בהר המוריה ואילו כאן לא חשש משום שהוא עולה תמימה עד שהקב"ה אמר לו כן. וצ"ב.

ת. כיון שהאריך ימים הבין.

ש. תולדות כ"ו ז'. וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחתי הוא וגו'. לכאור' צ"ב, דבשלמא גבי אברהם אע"ה שאמר אחתי נחא כי עדיין לא היו להם ילדים, אבל הכא גבי יצחק אע"ה שיעקב אע"ה ועשו כבר נולדו ו[מסתמא] היו עמם איך הי' יכול לומר אחתי היא. וצ"ב.

ת. מאחרת.

ש. בהנ"ל. לכאור' קצת צ"ב דאם הי' עם ב' נשים שם הי' ניתן לחשוב כן, אבל למה שיאמינו שהם מאחרת בעוד שרואים לפניהם אשה אחת וב' בנים. וצ"ב.

²¹תשובות נוספות לפרשת תולדות עיין בספרנו *תשובות הגר"ח ח"א תשובות כ"ו – ל"ב*, ונעתיק משם עכ"פ שו"ת אחד (תשובה כ"ו), וז"ל השאלה: תולדות כ"ה ל"ד. ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים וגו'. צ"ב דהרי עשו לא ביקש לחם אלא ביקש רק עדשים כמבואר במקראות וא"כ למה יעקב אבינו נתן לעשו גם לחם. והשיב מרן שליט"א בזה"ל: הוא חשב שלא ידע עשו הדין איזה ברכה מברכין על הנזיד לכן האכילו לחם שברכת הלחם תפטור את הכל, ע"כ. ועי' דעת נוטה החדש על התורה בפרשת בראשית תשובה קע"ח ובהערות שם שלכאור' מבואר שם שכן נח לא נתחייב לברך יעו"ש. וכן עיין עוד שם תשובה רמ"א ובהערות שם. ויל"ע. (עי"ל דהנה כתב בבעה"ט וז"ל, הלעיטני נא מן. ר"ת המן. לומר כשם שיעקב קנה מעשו בכורתו בלחם ועדשים, כך קנה מרדכי את המן לעבד בפת לחם עכ"ל, ואולי לכן נתן לחם אע"פ שלא ביקש והיינו כדי שיקנה מרדכי את המן לעבד. ועי' בספרנו מאור אהרן עה"ת עוד כמה תי' בס"ד).

ש. תולדות כ"ז א'. ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת וגו'. איתא במגילה ט"ו א', ואמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך שהרי אבימלך קלל את שרה הנה הוא לך כסות עינים ונתקיים בזרעה ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו, ולכאור' מ' דבלא קללת אבימלך זה לא הי' נהיה, וצ"ב דהא מה שנהיה כן פרש"י בחומש (כאן בתולדות כ"ז א') או משום עשן נשי עשו או מדמעות מלה"ש שנפלו על עיניו בעקידה או כדי שיטול יעקב את הברכות, ומ' דהי' זה נהיה גם מבלי אבימלך, וא"כ מה הראי' דאל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך מאבימלך. ולכאור' צ"ב.

ת. הא והא גרמא.

ש. תולדות כ"ז ט"ו. ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמדת אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן. פרש"י (בפסחים נ"ד ב') וז"ל, בגדו של אדם הראשון. שהיו חקוקות בו כל מין חיה ובהמה והוא נמסר לנמרוד על כן יאמר כנמרוד גבור איש ציד ועשו הרגו ונטלו לפיכך היה איש ציד והן שכתוב בהן החמודות אשר אתה בבית כו' עכ"ל, והנה ממש"כ רש"י לפיכך היה איש ציד מבואר דמה שהיו חקוקות בבגד כל מין חיה ובהמה ה"ז גרם לעשו להיות איש ציד והיינו שזה גרם לו מדות רעות, ומבואר מזה דבגד שיש על גביו ציורי חיות ובהמות ה"ז גורם למדות רעות. וחשבתי שאולי מכאן מקורו של מרן שליט"א במה שאומר לאנשים להסיר בגדים שיש על גביהם צורות גוי חיות ובהמות והיינו כנ"ל שזה גורם מדות רעות לנפש האדם.²³

ת. שם ענין אחר שהוא מושל עליהן.²⁴

²²ע"י רמב"ן.

²³ע"י כע"ז בספר 'קצור שולחן ערוך' סימן ל"ג סעיף י"ד וז"ל, ואין לעשות מורא לתינוק בדבר טמא כגון לומר חתול או כלב יקחהו כו' עכ"ל יעו"ש. וכ"כ שם בס"י קס"ה סעיף ז' וז"ל לא יעשה מורא לתינוק בדבר טמא עכ"ל.

²⁴היינו דאין להביא מכאן ראיה, כי מ"ש גבי בגדי החמודות שהיו ציורי חיות ובהמות, לא היה זה ציורים בעלמא, אלא היה בזה ענין סגולי שע"ז שהיו חקוקים ע"ג בגדו היה לו שליטה עליהם, ע"י פרקי דר"א פכ"ד 'ובשעה שהיה לובש אותה היה כל בהמה חיה ועוף באין ונפלין לפניו' יעו"ש. וע"ע בפירוש 'עמר נקא' להרע"ב [הובא בספר שערי אהרן] בפ' תולדות פכ"ז פט"ו בשם המדרש, שהחיות היו עושין לו כל חפצו וע"כ הרג עשו את נמרוד ששאל את הבגדים מנמרוד ונגע בצורת האריה וע"כ בא האריה וטרפו לנמרוד והרגו ונשארו הבגדים אצל עשו ומשם היה אותם לרבקה ליתנם ליעקב [יעו"ש]. ומה שכתב רש"י 'לפיכך היה איש ציד' אין פירושו שהבגד השפיע עליו מדות רעות כמו שכתבנו בשאלה, אלא הכוונה שהיתה לו אפשרות לצוד מאוד בקלות והיינו ע"כ שכשנגע בציור חיה פלונית היה שולט עליה והיתה באה לפניו וכנ"ל. (אך לפי"ז צ"ב טובא מה נתפלא יצחק אבינו באומרו ליעקב אבינו (תולדות כ"ז כ') 'מה זה מהרת למצא בני' והרי כיון שהיה נוגע בצורת החיה היתה מגיעה אליו מבלי שיצטרך לחזר אחריה לצוד אותה, ואין ליישב שיצחק לא ידע שיש לעשו בגד זה, שהרי רבקה הלבישה בגד זה את יעקב כדי שיצחק יחשוב שזה עשו ואם יצחק לא ידע שיש לעשו בגד זה למה רבקה הלבישה את יעקב בבגד הזה, וצ"ל דנהי שהיתה החיה באה אליו ע"י שנגע בציורה שבבגדו מ"מ יתכן שהנגיעה בציור השפיע רק שהחיה תרצה לבוא אליו אבל לא שהנגיעה תשפיע שהיא תגיע 'מיד', ולכן שאל יצחק אע"ה 'מה זה מהרת למצא' ודו"ק. אמנם עדיין יש לשאול

ש. בהנ"ל.²⁵ אך צ"ב למה אדה"ר לבש בגד כזה²⁶. גם דלכאו' אצלו לא מצינו שזה השפיע עליו כפי שהשפיע על עשו.

ת. שזה מראה שהוא מלך על הכל.²⁷

ש. תולדות כ"ז מ"א. וישטם עשו וגו' ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי. עלה ברעיוני לבאר בעזה"י, דעשו שמע שיצחק אמר הקול קול יעקב והידים ידי עשו (ואחז"ל בזמן שהקול קול יעקב אין הידים ידי עשו שולטות), ולכן אמר יקרבו ימי אבל אבי ואז לא יעסוק בתורה מפני האבילות שאכל אסור בתלמוד תורה ואז ואהרגה את יעקב אחי כי אז לא יהיה הקול קול יעקב כו'. [אבל עשו לא הי' צודק במחשבתו כי גם לאכל יש הרבה מה ללמוד ומ"מ רבקה שלחה את יעקב משום שהי' זה ליעקב מקום סכנה והיכא דשכיח הזיקא לא מהני שלוחי מצוה אינן ניזוקין כמבואר בפסחים ח' ב']. והאם יתכן לבאר כן.

ת. יפה.²⁸

....

תשובות הגר"ח (כת"י)

מהו שאמר יצחק מה זה מהרת 'למצא' כי בשלמא צייד רגיל צריך למצוא אבל כאן שהיה לו שליטה על החיה ע"י נגיעה בציור שלה בבגדו אין צריך למצוא אותה אלא היא באה אליו מאליה, ואולי צ"ל דאף שיצחק ידע שיש לעשו בגד כזה מ"מ לא ידע שיש לבגד זה סגולות אלו).

²⁵ב' שאלות אלו נשאלו במכתב אחד אחר השאלה הקודמת, ותשובת מרן שליט"א רק על שאלה קמא כאן, ולא על שאלה בתרא כאן, כי כבר ענה בתשובה קודמת שזהו ענין אחר וכנתבאר כל זה בתשובה קודמת שם יעו"ש.

²⁶היינו כי בשלמא נמרוד רשע היה ומרשעותו רצה למשול על כולם, אבל אדם הראשון לשם מה הוצרך לזה [ועוד קצת יל"ע מהיכן היה לו בגד זה, ואם עשה בגד זה בעצמו למה הוצרך לכך וכנ"ל, ובפרקי דר"א פכ"ד איתא ר' אומר עשו אחיו ראה את הכתונת שעשה הקב"ה לאדם ולחיה על נמרוד וחמד אותה בלבו והרגו ולקח אותה ממנו כו' ומבואר שזה היה ה'כותנות עור' שהקב"ה עשה לאדם וחיה, אלא דנמצא שגם לחיה היה בגד כזה ולא מצינו שנשתמשו בזה גם אחרי חוה].

²⁷היינו שכיון שאדה"ר מלך על כולם לכן לבש בגד זה כדי להראות מלכותו. (אך צ"ב למה הוצרך להראות מלכותו, ולמה שאמרו בפרקי דר"א שהקב"ה הלבישו בגד זה כדלעיל הערה קודמת, ל"ק כי 'הקב"ה הלבישו' בבגד זה ולא לבשו מעצמו, אמנם אם נימא שלבשו מעצמו צ"ב כנ"ל למה הוצרך להראות מלכותו עליהם, וי"ל כדי שיהיה קיום לעולם וכדתנן במס' אבות הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו, וכ"ש חיות ובהמות שיכולים היו לאכול זא"ז ולא היה קיום לכל מיני החיות והבהמות, ולכך הוצרך להראות להם שהוא מולך עליהם. ועי"ל דהוא כדמצינו (כתובות ק"ג ב') ברבי הקדוש שקודם פטירתו אמר לרבן גמליאל בנו 'בני נהוג נשיאותן ברמים' יעו"ש).

²⁸שו"ר בעזה"י שהובא כן בשם השל"ה הקדוש בספר שמות שובבי"ם ת"ת ב', יעו"ש.

על שו"ע או"ח ומשנה ברורה

(כאמור מכבר, לבקשת מרן שליט"א, אין לסמוך ע"ז למעשה)

ש. או"ח צ'. בשבת אחת היינו בבית חולים [גוי, בחו"ל] בקומה י"ב, והי' מנין בבנין ממול בקומה א', ונסתפקתי אם יש בכהאי גונא חיוב של תפילה בציבור וקריאת התורה. חדא כי כיון שזה לרדת ולעלות י"ב קומות הרי זה מאמץ גדול מאד ולכן אולי יש לפטור מתפילה בציבור כדין הפטור של מי שהוא תש כח המבואר בסי' צ' ובמשנ"ב ס"ק כ"ט (ואולי זה יהי' תלוי במי שגופו חלש או חזק) (וזכורני שהיינו שבת בבי"ח איכלוב בת"א וכל פעם ירדנו ועלינו ט' קומות והי' קשה מאד). ועוד, דכיון שזהו מאמץ כ"כ גדול ה"ז טירחא (גדולה) ואסור לטרוח בשבת כמבואר בסי' ש"ח בהקדמת המשנ"ב, ואולי מצד זה אין לפטור כי זהו טירחא בדבר מצוה. ועוד, דהנה בסי' צ' סט"ז ומשנ"ב שם מבואר דבתוך העיר אין מחוייב ללכת יותר ממיל בשביל תפילה בציבור ורק אם הולך בדרך אמרין ליה שילך מלפניו ד' מילין כו', והנה מיל הוא י"ח דק', ולפי"ז כאן באופן שיש לרדת י"ב קומות ועוד קצת עד הבנין שממול כנ"ל יתכן שהוא עורך יותר מי"ח דק' (והדרך חזור בודאי יתכן להיות יותר מי"ח דק' מאחר שזה לעלות וזה קשה יותר) וא"כ לכאור' ה"ז סיבה לפטור מתפילה בציבור בכהאי גונא. ואיך הדין למעשה. (ולמעשה התפללתי ביחידות כי לא מצאתי המדרגות (ובימות החול השתמשתי במעליות) ולא יכולתי לשאול כי איני יודע אנגלית ובמעלית שבת חששתי מלהשתמש. גם חששתי פן יש מצלמות במסדרונות וכו' וכידוע שזה שאלה בפ"ע. ואמנם כך עשיתי מפני טעמים אלו, אבל איך הוא הדין למעשה וכנ"ל).

ת. מדת חסידות.

ש. או"ח צ' י"ד. כתב המחבר וז"ל, ישכים אדם לבהכ"נ כרי שימנה עם היו"ד הראשונים עכ"ל, שאלנו את מרן שליט"א בס' תשובות הגר"ח ח"ב תשובה תתקע"ו בזה"ל: מי שהפסיד להיות מעשרה ראשונים, ויש לו מנין אחר אח"כ שיוכל להיות שם מעשרה ראשונים אבל במנין השני לא יספיק זמן ק"ש הראשון (אא"כ יקרא קודם התפלה בלי הברכות ק"ש), האם עדיף עשרה ראשונים וק"ש עם הברכות יקרא בזמן ק"ש השני, או שעדיף ק"ש הראשון עם ברכות ויפסיד עשרה ראשונים. והשיב מרן שליט"א בזה"ל: בודאי ק"ש בזמנה עדיפא.

וכעת יש לשאול כך: מנין א' מוקדם והשני מאוחר יותר, ושניהם בתוך זמן ק"ש הראשון ויכול להצטרף למנין הא' אבל לא יהיה מי' ראשונים, האם יתפלל במנין הא' משום זריזין מקדימין למצוות, או במנין שני משום מעלת י' ראשונים.

ת. בראשון.

ש. או"ח קי"ד. כתב מרן שליט"א בס' תשובות הגר"ח (ח"ב תשובה תתש"ב) לענין הזכרת מוריד הגשם מתפלת מוסף של שמיני עצרת: כיון ששמע מהגבאי צריך להזכיר. ושאלו: אם ילד הכריז מדעת עצמו משיב הרוח האם הציבור נגרר אחריו.

ת. כן.

ש. או"ח קט"ז. מרן שליט"א כתב לנו בתשובות הגר"ח (ח"ב, תשובה תתש"ד) שחולה המתפלל על עצמו א"צ להזכיר שמו, ע"כ. וצ"ב ממה שמזכירין בהוצאת ס"ת בימים נוראים וג' רגלים, וזכה לי 'פב"פ' ואשתי כו'.

ת. לרווחא דמילתא.²⁹

ש. או"ח קכ"ח. נשיאת כפים. מעשה בבית כנסת חדש, שבנו דוכן לכהנים עם מדרגות לפני ארון הקודש, ולאחר מכן הניחו שם ארון קודש זמני, והכהנים נשאו שם כפיהם, ולאחר זמן לקחו משם את הארון קודש הזמני, והניחוהו בצד ביהכ"נ במזרח מפני שבנו על גבי הדוכן שם ארון קודש קבוע, ונתעורר שאלה, היכן יעלו הכהנים, האם ע"ג הדוכן היכן שבירכו עד עתה ואע"פ שאין שם עתה ארון קודש ומטעם שיש ענין לישא כפים ע"ג הדוכן דוקא, או"ד ישאו כפיהם על רצפת ביהכ"נ בסמוך לארון קודש הזמני שהעבירוהו וכנ"ל ואע"פ שאין זה היכן שבירכו עד עתה.³⁰

ת. יעלו כעתה.³¹

ש. או"ח ק"י. תפלת הדרך. נשאלתי. שאלנו את מרן שליט"א: תפלת הדרך. יש לשאול כך, כשנוסעים עם הילדים ופעמים שנוגעים להם בידים או ברגלים והידים צריכות נטילה ומשום כך א"א לומר דבר שבקדושה האם באופן זה שיאמרו תפה"ד קודם הנסיעה או שלא יאמרו כלל. וכגון באופן שאין אחרים שיוציאו יד"ת. והשיב מרן שליט"א (הודפס בתשובות הגר"ח ח"ב תשובה תתתרצ"ד): אם צריכים נט"י אין יכולים לצאת גם מאחרים, ויכינו בכלי קצת מים. ע"כ. והשתא יש לשאול: א. האם מהני קינוח בכל מידי דמנקי במקום הנטילה במים [וכדמצינו בסי' ד' סעי' כ"ב כ"ג ובמשנ"ב, ובסי' ס"ב סק"ח, ובסי' צ"ב סעי' ד' ו' ז', ובסי' קס"ג סק"א]. ב. במש"כ מרן שליט"א, אם צריכים נט"י אין יכולים לצאת גם מאחרים, לכאו' צ"ע מהמבואר בסי' ס"ב סק"ח ובבה"ל שם ד"ה ואף ובבה"ל סי' צ"ב ד"ה ולכן, דשרי בהרהור. ג. מש"כ מרן שליט"א, ויכינו בכלי קצת מים, מהו השיעור של קצת מים (דהאם אי"צ רביעית מים לזה, וכן, דהאם אי"צ רביעית מים לכל א' וא' מהנוסעים).

ת. א. בשעת הדחק. ב. לא קי"ל כהרמב"ם דהרהור מהני. ג. לרחוץ הידים אי"צ רביעית.

ש. או"ח קכ"ג. יש לשאול באופן שיש זקן מבולבל ל"ע והוא מתפלל שמו"ע כמה פעמים, האם אסור לפסוע עושה שלום עד שהוא יגמור כל השמו"ע שלו. (ואולי, אם חוזר רק על ברכה אחת, הברכה הבאה יש לה דין תפילה, ורק אם חוזר מתחילת השמו"ע זה ברכה לבטלה ואין

²⁹היינו דבאמת גם בתפלת רבש"ע שם אי"צ להזכיר שם עצמו ורק לרווחא דמילתא מזכירין.

³⁰נוסח השאלה כאן הי' צריך להיות: ואע"פ שאין זה על גבי הדוכן האמיתי שהוא במקום הארון קודש הקבוע והיינו היכן שבירכו עד עתה.

³¹שמא טעמיה דמרן שליט"א, שהדוכן הוא היכן שנמצא הארון קודש בו נמצא הספר תורה וכיון שעתה הארון קודש בו נמצא הספר תורה עבר למקום אחר, שם צריך לעלות לישא כפים.

לשמו"ע השני שלו דין תפילה. ושמא גם השמו"ע הראשון שלו אין לזה דין תפילה דומיא דדין השיכור המבואר בסי' צ' סעיף א', והיכן שאין לו דין תפילה אולי אי"צ להמתין כלל עד שיגמור השמו"ע שלו. ויל"ע בכל זה. ומהו הדין בכל זה.

ת. מסתבר שמותר וצ"ע.

ש. או"ח קכ"ה. קדושה. המאריך בשמו"ע (מפני אונסו כגון שהדיבור ק' עליו), ובשעה שהגיע למחיה המתים, שמע מנין אחר שאוחזים בחזרת הש"ץ בקדושה, האם יכול להצטרף ולומר עמהם הקדושה (כי הקדושה שבמנין שלו אינו מספיק וכו"ל). ואם כן, האם צריך שישמע קדושה של שמו"ע שהוא מתפלל וכגון שהוא מתפלל מוסף ושומע קדושה של מנין אחר ג"כ של מוסף, או גם באופן שהוא מתפלל מוסף ושומע קדושה של מנין אחר של שחרית וכיוצ"ב. ועוד האם ימשיך לדור ודור או אתה קדוש.

ת. ישמע ויצא מזה.³²

ש. או"ח קל"ב. במנהג מרן הסטייפלער זי"ע א נשאל מרן שליט"א אם הי' נוהג לעמוד בקדושה דסדרא. והשיב מרן שליט"א בתשובות הגר"ח (ח"ב תשובה תתשס"א) לא ידוע לי. וחכ"א כתב לן: מעידיני שמרן הסטייפלער זי"ע היה קם במהירות כשהחזן אמר קדושה דסדרא וממתין עד ברוך כבוד ה'. והוסיף דמה שלא ידוע למרן שליט"א הוא משום שמרן זי"ע הי' מתפלל במנין של השעה שבע ואילו מרן שליט"א התפלל תמיד בוותיקין.

ת. נכון.

ש. או"ח קל"ד ב'. שאלנו את מרן שליט"א: או"ח קל"ד ב'. מה המקור של המנהג להצביע (באצבע הזרת) בשעת הגבהת הס"ת ולנשק האצבע. והשיב מרן שליט"א (הודפס בתשובות הגר"ח ח"ב תשובה תתשס"ז): רבי חיים פלאג"י, ועם האצבע, ולא עם הזרת והיום נוהגים כולם עם הזרת. ובחור אחד שאל ג"כ את מרן שליט"א: האם צריך להצביע בזרת כשאומרים וזאת התורה. והשיב לו מרן שליט"א (הדפסנו זה שם תשובה תתשס"ח): כ"כ הגר"ח פלאג"י. והעירו דהתשובות נראות סותרות זא"ז, דמתשובה קמא מבואר דהגר"ח פלאג"י כתב להצביע עם האצבע דוקא ולא עם הזרת, ואילו בתשובה בתרא מבואר דכתב להצביע בזרת.

ת. א. דעביד הכי עביד והכי עביד.

ב. כפי שזכרתי כתבתי.³³

³² היינו שלא יאמר בפיו את הקדושה ואפילו שהוא אוחד במקום אמירת הקדושה, מאחר שאינו מתפלל במנין משם הוא שומע הקדושה. ולא שנא אם מתפלל שחרית ושומע קדושה של מוסף וכיוצ"ב. וממילא ימשיך אתה קדוש ולא לדור ודור דרק אם הי' אומר עמהם הקדושה הי' ממשיך לדור ודור עי' או"ח סי' ק"ט משנ"ב ס"ק י"א ובספר 'תשובות הגר"ח ח"ב תשו' תתשכ"א ובהערה 925 שם.

³³ באמת אי"ז שאלה, כי בשאלה האם צריך להצביע בזרת כשאומרים וזאת התורה, התייחס מרן שליט"א לעצם הדבר שמצביע ולא התייחס לנידון כיצד מצביע אם בזרת או באצבע, כמו שכתבנו בלשון השאלה שם 'מה המקור כו' יעו"ש, ואילו בתשובה שכתב להצביע באצבע ולא בזרת התייחס מרן שליט"א לנידון כיצד הוא מצביע. ולכאור' פשוט הוא.

ש. או"ח קל"ט. ראיתי שמעלים לתורה זקנים שאינם צלולים בדעתם רח"ל ל"ע וסייעו להם לומר הברכות, האם מותר לעשות כן.

ת. כן.

ש. בהנ"ל. באופן שאין ז' בריאים שיכולים לעלות לתורה, האם מותר להעלות הזקנים הנ"ל להשלים לשבעה קרואים.

ת. כן.

ש. בהנ"ל. האם מותר לענות אחריהם ברוך ה' המבורך כו', וכן אמן על ברכתם.

ת. כן.

ש. שאלנו את מרן שליט"א: כתב המשנ"ב (סי' קל"ט ס"ק ל"ה) וז"ל, אחר הקריאה מנהג לנשק הס"ת וכשנזדמן לו רוק ירוק וכו' ואח"כ ינשק ולא ינשק ואח"כ ירוק עכ"ל, יש לשאול בזה. א. דמשמע שמנשקים יריעות הס"ת ממש דאם מנשקים רק ע"י טלית או אבנט הס"ת א"כ מה שייך לומר ההמשך 'וכשנזדמן לו רוק כו' והרי לא מנשקים היריעות עצמן. ב. דהאידנא כולם מנשקים לפני הקריאה וזה לא כמ"ש הכא שמנשקים אחרי הקריאה ומ"ט שינו ממה שכתוב. והשיב מרן שליט"א (הודפס בתשובות הגר"ח ח"ב תשובה תתשפ"ה): הקורא. ושאלנו הכוונה, ומרן שליט"א השיב: רק הקורא מנשק כשגומר. וכעת השאלה האם הכונה לבעל קורא או הכונה להעולה לתורה, ואם הכונה לבעל קורא האם הכונה כשגומר כל הקריאה כולה או גם בין גברא לגברא.

ת. שניהם בסוף.

ש. בהנ"ל. חכ"א העירני: לא הבנתי קושיתו, דכונת המשנ"ב משום זלזול אם ירוק תכף אחר שינשק, ואה"נ שלא מנשק היריעות עצמן, אך אכתי מחזי כזלזול ח"ו. והשבתי לו: חשבתי שאם משום זלזול, מה לי אם לפני שמנשק או אחר שמנשק, והכוונה שאם מנשק קודם שירוק יוכלו היריעות להתרטב ולהתלכלך מהנישוק שעם הרוק, אבל אולי טעיתי. דברי מי צודקין, ומאי טעמא.

ת. יפה כתבת.

....

<< נשמח מאד מאד להערות הארות וביאורים לתשובות מרן שליט"א הנ"ל.

<< מצורף קובץ נוסף של חידו"ת על פרשת תולדות מתוך ספרנו מאור אהרן שי"ל בשנת תשס"ט, ונשמח להערות והארות בס"ד.

<<< אפשר בס"ד להשיג אצלנו במייל את ספרי התשובות שכבר הודפסו בס"ד ושאר ספרים אי"ה.

<< ניתנת הרשות ואף מצוה גדולה היא למי שיש בידו וברשותו האפשרות להעביר הלאה את התשובות לכל מאן דבעי, אם ע"י אימייל ואם ע"י שידפוסו, הכל כדי לזכות את הרבים ולהגדיל תורה ולהאדירה, ולציין כתובתינו ע"מ שאם יהיו הערות והארות יוכלו לשלחם אלינו בעזרת השי"ת.

בברכה מרובה, אהרן בן הגאון הגדול רבי יעקב הלוי שליט"א גרנדש,

חזון איש 2/2 ת"ד 3096

זכרון יעקב, ארץ ישראל, פל': 0548408381